

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครอง ที่มีต่อการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนนาร่องจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตาม ขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนนาร่องจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย จำนวน 13 อำเภอ 4 กิ่งอำเภอ อำเภอ/กิ่งอำเภอละ 1 ตำบล รวม 17 ตำบลมีโรงเรียนนาร่อง การศึกษาภาคบังคับ 9 ปี จำนวน 27 โรงเรียน โดยมีประชากรในการวิจัยครั้งนี้ 2,229 คน ดังนี้

- 1.1.1 ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 17 คน
- 1.1.2 ครูผู้สอน ได้แก่ ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 280 คน
- 1.1.3 นักเรียน ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545

จำนวน 511 คน และนักเรียนที่จบ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 455 คน รวม 966 คน

- 1.1.4 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545

จำนวน 511 และผู้ปกครองนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 455 คน รวม 966 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการสุ่มตัวอย่างโรงเรียนโดยใช้วิธีการแบบ เจาะจงสำหรับตำบลที่มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 1 โรง ส่วนตำบลที่มีโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษามากกว่า 1 โรง ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 17 โรงเรียน ได้แก่

- 1.2.1 โรงเรียนเหล่าฝ้ายผดุงวิทย์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง
- 1.2.2 โรงเรียนหนองทุ่มวิทยา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเซกา
- 1.2.3 โรงเรียนบ้านโนนสว่าง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโซ่พิสัย
- 1.2.4 โรงเรียนร่วมมิตรวิทยา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าบ่อ
- 1.2.5 โรงเรียนประสานมิตรวิทยา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบึงกาฬ
- 1.2.6 โรงเรียนคอนก้อโนนสวรรค์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

ศรีเชียงใหม่

- 1.2.7 โรงเรียนบ้านผาดั่ง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสังคม
- 1.2.8 โรงเรียนบ้านนาขาม สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบึงโขงหลง
- 1.2.9 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 51 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบุ่งคล้า
- 1.2.10 โรงเรียนบ้านเหมือดแอ่ สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอสระใคร
- 1.2.11 โรงเรียนบ้านโนนสวรรค์ สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอรัตนวาปี
- 1.2.12 โรงเรียนบ้านนาฮ่า สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอเฝ้าไร่
- 1.2.13 โรงเรียนอาโอยามา 2 สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอโพธิ์ตาก
- 1.2.14 โรงเรียนบ้านนาโพธิ์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโพธิ์พิสัย
- 1.2.15 โรงเรียนบ้านนาแสง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศรีวิไล
- 1.2.16 โรงเรียนบ้านวังยาว สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพรเจริญ
- 1.2.17 โรงเรียนบ้านนาแก สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปากคาด

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling หรือ multistage sampling) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2533 : 92-95) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster or area sampling)

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียน

กลุ่มที่ 2 ครูผู้สอน

กลุ่มที่ 3 นักเรียน

กลุ่มที่ 4 ผู้ปกครองนักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มแบบแบ่งชั้นหรือตามระดับชั้น (Stratified random sampling) เนื่องจากประชากรมีความแตกต่างกันมาก จึงคำนึงถึงความเหมาะสมครอบคลุมคุณลักษณะของประชากร (Disproportional or noproportional stratified random sampling) จึงแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 16 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

กลุ่มที่ 2 ครูผู้สอน โรงเรียนละ 3 คน จำแนกเป็น ครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานวิชาการ หรือทะเบียนวัดผล 1 คน ครูผู้สอนวิชาสามัญ 1 คน และครูผู้สอนวิชาชีพ 1 คน ในแต่ละกลุ่มย่อยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย รวม 51 คน

กลุ่มที่ 3 นักเรียน โรงเรียนละ 12 คน จำแนกเป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 6 คน แบ่งเป็น ชาย 3 คน หญิง 3 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายและนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 6 คน แบ่งเป็นผู้ที่ศึกษาต่อสายสามัญ 2 คน ศึกษาต่อสายอาชีพ 2 คน และไม่ศึกษาต่อหรือไปประกอบอาชีพ 2 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย รวม 204 คน

กลุ่มที่ 4 ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนละ 4 คน จำแนกเป็น ผู้ปกครองนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 2 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 2 คน ในแต่ละกลุ่มย่อยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย รวม 68 คน

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ

กลุ่มที่	สถานภาพ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน/โรง)	รวม (คน)
1	ผู้บริหาร โรงเรียน	17	1	16
2	ครูผู้สอน			
	- ครูฝ่ายวิชาการหรือทะเบียน/วัดผล	68	1	17
	- ครูผู้สอนวิชาสามัญ	156	1	17
	- ครูผู้สอนวิชาชีพ	56	1	17
				51

ตารางที่ 3 (ต่อ)

กลุ่มที่	สถานภาพ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน/โรง)	รวม (คน)
3	นักเรียน			
	1.1 จบ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2544	455	2	34
	- เรียนต่อสายสามัญ		2	34
	- เรียนต่อสายอาชีพ		2	34
	- ไม่ได้เรียนต่อ / ประกอบอาชีพ			
	1.2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปี การศึกษา 2545	511	3	51
	- ชาย		3	51
	- หญิง			204
3	นักเรียน			
	1.3 จบ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2544	455	2	34
	- เรียนต่อสายสามัญ		2	34
	- เรียนต่อสายอาชีพ		2	34
	- ไม่ได้เรียนต่อ / ประกอบอาชีพ			
	1.4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปี การศึกษา 2545	511	3	51
	- ชาย		3	51
	- หญิง			204
4	ผู้ปกครอง			
	- ผู้ปกครองนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	455	2	34
	- ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545	511	2	34
	- ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545			68
	รวม	2,229	20	339*

หมายเหตุ * กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 339 คน หรือประมาณ ร้อยละ 15.36 ของประชากร ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจาก เครซี่ และมอร์แกน ซึ่งกำหนดไว้ว่า ประชากร 2,200 คนใช้กลุ่มตัวอย่าง 327 คน (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 40 อ้างอิงมาจาก R.V. Krejcie and D.W. Morgan .1970 : 607-610)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการนำร่องการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะแบบ ตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการนำร่อง การศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ครอบคลุมนโยบาย 4 ประเด็น คือ การประกันโอกาสทางการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา การประกันประสิทธิภาพการศึกษา และการประกันความปลอดภัยของนักเรียน เป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 อันดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีแบบสอบถาม 4 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินการจัดการศึกษาศึกษาภาคบังคับ 9 ปี จำนวน 57 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามครูผู้สอน โรงเรียนนำร่องการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินการจัดการศึกษาศึกษาภาคบังคับ 9 ปี จำนวน 57 ข้อ

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545 และ นักเรียนที่จบ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนนำร่องการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินการจัดการศึกษาศึกษาภาคบังคับ 9 ปี จำนวน 23 ข้อ

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545 และผู้ปกครองนักเรียนที่จบ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2544

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินการจัดการศึกษาศึกษาภาคบังคับ 9 ปี จำนวน 17 ข้อ

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สร้างขึ้น โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง นโยบาย โครงการศึกษาแนวคิดจากนักการศึกษา เอกสารสรุปการดำเนินงาน และงานวิจัย แล้วนำมา กำหนดกรอบความคิดในการวิจัย ภายใต้การแนะนำจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแผนดำเนินงาน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โครงการโรงเรียน นาร่องการศึกษาภาคบังคับ ปีงบประมาณ 2543 และ 2544 ของสำนักงานคณะกรรมการ ประถมศึกษาแห่งชาติ

2. ศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. สร้างเครื่องมือตาม นโยบาย 4 ประกัน ประกอบด้วย

3.1 การประกันโอกาสทางการศึกษา

- จัดทำสำมะโนประชากร วัยเรียน 6-16 ปี
- การออกกลางคืน
- การจัดทำข้อมูลเด็กค้อยโอกาส
- การติดตามนักเรียนที่จบการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าเรียนต่อ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.2 การประกันคุณภาพการศึกษา

- ประเมินมาตรฐานโรงเรียน โดยใช้เกณฑ์ที่สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา ใช้ประเมินรอบแรก 14 มาตรฐาน

- การจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.3 ด้านประสิทธิภาพการศึกษา

- สำรวจทรัพยากรของโรงเรียน ทั้งบุคลากร อาคารสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการต่างๆ

- วิทยากรภายนอก
- การประสานงาน
- สำรวจแหล่งทรัพยากร แหล่งเรียนรู้ในชุมชน องค์การปกครอง

ส่วนท้องถิ่น และการสร้างเครือข่ายร่วมของชุมชน

3.4 ด้านความปลอดภัยของนักเรียน

- การให้ความคุ้มครอง ความปลอดภัย
- การจัดสภาพแวดล้อมที่จะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยของ

นักเรียน

3.5 นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไข

4. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบ โครงสร้าง ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ตลอดจนความเหมาะสมและความชัดเจน ของภาษา เพื่อให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

4.1 นายกาญจรงค์ สุริยวงศ์ ศษ.ม. การบริหารการศึกษา ข้าราชการบำนาญ

4.2 นายบุญส่ง สิ้นธุ์นอก อ.ม. อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต ข้าราชการบำนาญ

4.3 นางสุภาวดี กุมภีโร อ.ม. ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ศึกษานิเทศก์ 7

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศรีวิไลจังหวัดหนองคาย

5. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล กำหนดรหัสเครื่องมือ

6. นำเครื่องมือที่ได้รับความเห็นชอบจากกรรมการที่ปรึกษา ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียน กลุ่มละ 30 คน ในโรงเรียนที่ร่วมโครงการนำร่องการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี

7. รวบรวมแบบสอบถามนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของครู ผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามแบบของ ครอนบาค (Cronbach) (ทวิรัตน์ พวงรัตน์. 2533 : 132) ได้ค่าความเชื่อมั่นเป็น 0.93, 0.93, 0.83 และ 0.74 ตามลำดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ทำหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย
2. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ออกหนังสือขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ในสังกัด
3. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ออกหนังสือขอความร่วมมือจากโรงเรียน
4. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และ แบบสอบถามไปให้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมทั้งแจ้งรายละเอียดและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทั้งในส่วนของโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูล และส่งกลับทางไปรษณีย์ภายในเดือนตุลาคม 2545

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

Rajabhat Mahasarakham University

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยใช้สถิติวิเคราะห์พื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดมาตราส่วนประมาณค่า เป็นอันดับดังนี้

การดำเนินงานมากที่สุด	เท่ากับ	คะแนน 5
การดำเนินงานมาก	เท่ากับ	คะแนน 4
การดำเนินงานปานกลาง	เท่ากับ	คะแนน 3
การดำเนินงานน้อย	เท่ากับ	คะแนน 2
การดำเนินงานน้อยที่สุด	เท่ากับ	คะแนน 1

4.2 การแปรผลข้อมูล ใช้เกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ยเลขคณิตเกณฑ์จุดกึ่งกลางของช่วงระดับคะแนน โดยแปลผล 5 ระดับ ดังนี้

- 4.51- 5.00 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
 3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
 2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
 1.51 - 2.50 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
 1.00 - 1.50 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการดำเนินงานการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ใช้ ค่า t - test (Independent) โดยเปรียบเทียบ 3 กลุ่ม ดังนี้

- 4.3.1 ผู้บริหาร โรงเรียน กับ ครูผู้สอน
 4.3.2 นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 4.3.3 ผู้ปกครองนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับ ผู้ปกครองนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University